Ügyiratszám: ABI-1062-2/2010/K

[…] úr részére

Tisztelt Uram!

Indítványa alapján vizsgálat indult hivatalomban a […] Biztosító Zrt. adatkezelési eljárásával összefüggésben. A vizsgálat eredményéről az alábbiakban tájékoztatom:

Ön jogi képviselője útján előadta, hogy kárigény elbírálásának céljából a biztosító felhívta, hogy a kiesett munkaidőre járó bér összegszerűségét az előző évi személyi jövedelemadó bevallásának másolati példányával igazolja. Állítása szerint a […] Biztosító Zrt. – kifejezett tiltakozása ellenére is – ragaszkodott a fenti okirat benyújtásához, így ezen kérésnek végül is eleget tett. A biztosító ezt követően elutasította a kiesett munkabér (jövedelem) megfizetésére irányuló kártérítési igényt, arra hivatkozással, hogy a kárbejelentésre, kárfelmérésre fordított idő költsége nem számítható fel sem a károkozónak, sem a biztosítónak. Ön sérelmezte, hogy a biztosító olyan személyes adatokat is tartalmazó okirat benyújtásához, mint feltételhez kötötte a kárigény elbírálását, mely a cél eléréséhez nem szükséges. Másrészt kifogásolta, hogy amennyiben a biztosító a kárbejelentés időpontjában már tudatában van annak, hogy a károsult által igényelt jövedelemkiesés megtérítésére álláspontja szerint nincs lehetőség, akkor milyen célból kér a károsulttól olyan személyes adatokat tartalmazó iratot, amelynek megismerésére a célhoz kötött adatkezelés elvéből kiindulva nem jogosult.

Korábbi hasonló ügyben az alábbi állásfoglalást alakítottam ki:

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (továbbiakban: Avtv.) 2. § (1) pontja szerint "*személyes adat: bármely meghatározott természetes személlyel kapcsolatba hozható adat, az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés. A személyes adat az adatkezelés során mindaddig megőrzi e minőségét, amíg kapcsolata az érintettel helyreállítható."*

Az Avtv. 5. §-a szerint *„személyes adatot kezelni csak meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében lehet. Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas, csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig."* A célhoz kötöttség elvéből következően a biztosítók csak olyan adatokat kérhetnek ügyfeleiktől, melyek az adatkezelés céljának elérése érdekében feltétlenül szükségesek. Annak megítélése, hogy mi tekinthető szükséges és elégséges adatkörnek, mindig az adott biztosítási konstrukció függvénye.

Az Avtv. az *adatkezelés* fogalmát a következőképpen határozza meg*:* az alkalmazott eljárástól függetlenül a személyes adatokon végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így például gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adatok további felhasználásának megakadályozása. Adatkezelésnek számít a fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérnyomat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése is.

A személyi jövedelemadó bevallásban olyan személyes adatok is szerepelnek, melyek a kárigény elbírásához nem feltétlenül szükségesek. Annak ellenére, hogy a biztosító ezen adatokat külön nem rögzíti, azonban az Avtv. fenti meghatározása értelmében kezeli. Álláspontom szerint a biztosító adatkezelése nem felel meg az Avtv. célhozkötöttségi szabályának, ugyanis a releváns adat (adózott jövedelem), oly módon is a biztosító tudomására juthat, ha a kérelmező az adóhivatal által kiadott külön jövedelemigazolást nyújt be, vagy adóbevallásáról a nem releváns adatkör kitakarásával saját maga készít egy olyan kivonatos másolatot, mely tartalmazza az adózott jövedelem összegét.

Az Avtv. 7. §-ában foglalt adatminőség elve szerint a személyes adatok felvételének és kezelésének törvényesnek és tisztességesnek kell lennie. Amennyiben a biztosító valóban oly módon kér okirati bizonyítást, hogy a kárbejelentés időpontjában már tudatában van annak, hogy az a kárigény elbírálást nem befolyásolja, tehát ahhoz nem szükséges és elengedhetetlen, eljárása nem felel meg a tisztességes adatfelvétel törvényi követelményének sem.

A konkrét ügyben felvilágosítást kértem a biztosító vezetésétől. […] úr, a társaság vezető jogtanácsosa válaszában közölte, hogy az Ön lakásbiztosítása egyebek mellett kiterjed az ún. felelősségi káreseményre is, a szerződési feltételek által pontosan meghatározott körben. A káresemény helyszínén eljáró kárszakértő a kárfelvételi jegyzőkönyvben valóban rögzítette, hogy a jövedelem kiesés címén érvényesített igény igazolásához adóbevallás szükséges. A jogtanácsos úr elismerte levelében, hogy munkatársuk figyelmét elkerülte azonban az a döntő körülmény, hogy a biztosított lakásbiztosításának felelősségi fedezete kizárólag a harmadik személyeknek okozott személyi sérülésekre és a szerződésen kívül okozott dologi károkra terjed ki. Ennél fogva a károsult a jövedelem kiesés címén őt ért veszteséget közvetlenül a károkozóval szemben érvényesítheti, ezt a kárt ugyanis a biztosítás nem fedezi. Ezért nem volt jogalapja a biztosítónak Öntől adóbevallást kérni. A biztosító elismerte azt is, hogy a körültekintő eljárás az lett volna, ha a biztosítási feltételek ismeretében Önt pontosan tájékoztatják az érvényesíthető igények köréről. Mivel a kérdéses dokumentum beszerzése nem felelt meg a célhoz kötött adatkezelés elvének, intézkedtek a dokumentum megsemmisítéséről.

A biztosító vezető jogtanácsosa levelében arról is tájékoztatott, hogy a konkrét eset kapcsán felülvizsgálják a kárrendezési eljárások adatgyűjtési szakaszára vonatkozó gyakorlatukat, és külön fel is hívják valamennyi érintett munkatárs figyelmét az adatvédelmi biztos állásfoglalására.

Tájékoztatom Önt, hogy az Avtv. 18. §-alapján az adatkezelő köteles az érintett adatainak jogszerűtlen kezelésével okozott kárt megtéríteni. A kár bekövetkezésének tényét, összegszerűségét azonban a károsultnak kell bizonyítania.

Adatvédelmi problémáival forduljon hozzám továbbra is bizalommal.

Budapest, 2010. február 15.

Üdvözlettel:

Dr. Jóri András